TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Hành trình xây dựng thương hiệu cây dược liệu ba kích tím huyện Ba Chẽ

01:12 10/04/2015

Trong những năm qua, nhắc đến huyện miền núi Ba Chẽ, khó khăn và nghèo nhất tỉnh Quảng Ninh, người ta nói đến cây ba kích tím - một loại cây dược liệu quý hiếm. Và nói đến cây ba kích tím ở Bã Chẽ thì nhiều người biết đến HTX Toàn Dân, do ông Lê Công Tiềm làm Giám đốc.

GĐ Lê Công Tiềm giới thiệu cây ba kíchvới khách tham quan

Mạnh dạn đổi mới tư duy

Ông Lê Công Tiềm, không phải gốc người Ba Chẽ, ông là người quê gốc ở huyện Gia Bình (Bắc Ninh). Ngay từ những năm đầu đổi mới nền kinh tế, ông đã thành lập doanh nghiệp Tiến Thắng chế biến gỗ xuất khẩu ở Bắc Ninh.

Để có nguyên liệu, ông thường đến huyện Ba Chẽ mua gỗ. Nhiều lần qua Ba Chẽ, ông phát hiện nơi đây có tiềm năng rất lớn về rừng và đất rừng, tới hơn 40.000 ha. Năm 2005, ông lập hồ sơ trình UBND huyện Ba Chẽ và UBND tỉnh Quảng Ninh xin thành lập HTX Toàn Dân nhằm trồng, khai thác và chế biến gỗ xuất khẩu. Được tỉnh đồng ý cấp cho HTX 1.125 ha đất rừng, thời hạn 50 năm, ông còn mua lại của dân hơn 300 ha.

Chỉ trong 5 năm (2005 - 2009), ông đầu tư trên 20 tỷ đồng trồng được 600 ha, góp phần nâng độ che phủ rừng ở Ba Chẽ lên gần 48%. Ông tổ chức trồng rừng, khai thác gỗ rừng trồng. Gỗ thì chở về nhà máy chế biến ở Bắc Ninh, cành, ngọn, rễ, gốc thì băm thành dăm gỗ xuất khẩu.

HTX Toàn Dân đã mang lại nhiều lợi ích cho người dân Ba Chẽ: Tạo việc làm cho đồng bào dân tộc thiểu số, thu nhập từ 3 - 3,5 triệu đồng/người/tháng. Rừng Ba Chẽ được bảo vệ, đất rừng được phủ xanh, Nhà nước có thu ngân sách từ thuế của HTX...

Từ năm 2010, tình hình kinh tế thế giới khó khăn, những hợp đồng tiêu thụ sản phẩm của Công ty thu hẹp. Hơn nữa, chu kỳ trồng và khai thác gỗ rừng trồng rất dài, việc quy vòng vốn khó khăn. Mặt khác, việc bảo vệ rừng là quan trọng nên từ năm 2010, HTX Toàn Dân chuyển đổi mô hình sản xuất.

Sau nhiều lần, ông Tiềm cùng các cán bộ đi tham quan, khảo sát thực tế; nghiên cứu Nghị Định số 210/NĐ-CP, ngày 19/12/2013 của Chính phủ về chính sách khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực nông nghiệp - nông thôn và Quyết Định số 1976/QĐ-TTg, ngày 30/10/2013 của Thủ tướng Chính phủ về Phê duyệt Quy hoạch tổng thể phát triển dược liệu đến năm 2020, định hướng đến năm 2030.

Nguồn dược liệu trên thế giới ngày càng cạn kiệt, trong khi nhu cầu về dược liệu cũng như thuốc được sản xuất từ cây dược liệu ngày càng tăng. Theo tổ chức Y tế Thế giới (WHO), 80% dân số các nước đang phát triển sử dụng thuốc từ cây dược liệu. Việt Nam là quốc gia sử dụng từ 5 vạn tấn/năm.

Tỉnh Quảng Ninh, các bệnh viện công lập sử dụng khoảng 40 tấn dược liệu và hơn 100 loại thuốc đông dược, giá trị trên 50 tỷ đồng/năm. Các cơ sở y học cổ truyền ngoài công lập sử dụng trên 100 tấn dược liệu/năm. Tuy nhiên, các dược liệu sử dụng hàng năm nhập từ Trung Quốc từ 70 - 80%, trong khi Việt Nam cũng như tỉnh Quảng Ninh có tiềm năng rất phong phú về phát triển dược liệu.

Nắm bắt được xu thế và cơ hội, HTX Toàn Dân đã mạnh dạn chuyển đổi mô hình từ trồng, khai thác, chế biến gỗ xuất khẩu sang trồng, chế biến cây dược liệu ba kích tím.

Và mạnh dạn đầu tư

Giám đốc HTX Toàn Dân, Lê Công Tiềm cho biết, với diện tích 1.125 ha rừng và đất rừng tại huyện Ba Chẽ được UBND tỉnh giao cho HTX sử dụng 50 năm, HTX đang chuyển dần sang trồng cây ba kích tím, phù hợp với chương trình OCOP "mỗi xã, phường một sản phẩm" và chương trình xây dưng nông thôn mới, đặc biệt, phù hợp với chủ trương xúc tiến đầu tư phát triển khoa học - công nghệ sản xuất - chế biến cây dược liệu, khai thác thế mạnh và tiềm năng của Quảng Ninh, phù hợp với chủ trương phát triển kinh tế từ " nâu" sang "xanh".

Đến nay, HTX Toàn Dân đã đầu tư trên 100 tỷ đồng, làm 100 km đường rừng, xây dựng 5 điểm chỉ đạo trong rừng, đắp hàng chục con đập, dung tích hàng trăm ngàn m3 nước để tưới cây, quy hoạch các khu ươm cây ba kích tím, trồng trên 130 ha tại thôn Đồng Thầm đang có hiệu quả tốt.

Ngoài ra, HTX còn trồng nhiều cây dược liệu quý hiếm khác như cây trùm ngây, kim tiền thảo, kim ngân, chuối tiêu hồng...; giải quyết việc làm cho hàng trăm lao động địa phương, thu nhập bình quân 4,5 triệu đồng/người/tháng.

Cây ba kích tím sau chu kỳ 3 - 4 năm sẽ cho thu hoạch, với giá 200.000 đồng/kg, HTX sẽ có doanh thu vài tỷ đồng/năm. Đặc biệt, sự chuyển đổi mô hình sản xuất đã mang lại hiệu quả kinh tế cao, góp phần xóa đói giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới, xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư huyện Ba Chẽ, góp phần quan trọng vào an sinh xã trên địa bàn.

Tại Hội nghị Hội thảo xúc tiến đầu tư ứng dụng khoa học - công nghệ phát triển dược liệu Quảng Ninh, do UBND tỉnh Quảng Ninh phối hợp với Bộ Y tế, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Khoa học - Công nghệ và một số trường đại học tổ chức ngày 09/11/2014 tại TP. Hạ Long, 13 bản ghi nhớ đầu tư đã được ký kết giữa các doanh nghiệp, các trường đại học, các viện nghiên cứu... với các doanh nghiệp và các địa phương của tỉnh Quảng Ninh. Trong đó, có 4 bản ghi nhớ ký với huyện Ba Chẽ. HTX Toàn Dân ký hợp tác với Công ty Cổ phần Dược Trung ương Mediplantex về hướng dẫn kỹ thuật trồng, chế biến và tiêu thụ sản phẩm dược liệu.

Với sự năng động, mạnh dạn chuyển đổi mô hình sản xuất, kinh doanh có hiệu quả, đóng góp vào sự phát triển của tỉnh, của địa phương, doanh nhân, Giám đốc Lê Công Tiềm vinh dự được UBND tỉnh, các ngành, các cấp tặng nhiều bằng khen, giấy khen; được suy tôn “Doanh nhân tiêu biểu của tỉnh”.

Đinh Quận